

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานด้านการเงินและการบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาการดำเนินงานด้านการเงินและการบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานด้านการเงินและการบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และหน่วยงานที่สังกัด และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการเงินและการบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย จากองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 10 แห่ง จำนวน 112 คน โดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการเงินและการบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการเงินและการบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่า t - test (Independent Sample) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน F - test (One - Way ANOVA) เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยโดยการทดสอบรายคู่ด้วยวิธี LSD. ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานด้านการเงินและการบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย ได้ดังนี้

5.1.1 การดำเนินงานด้านการเงินและการบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับสูง 2 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการฝากเงิน ($\bar{X} = 4.05$) รองลงมา คือ ด้านการรับเงิน ($\bar{X} = 3.42$) อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.28$) รองลงมา คือ ด้านการเบิกจ่ายเงิน ($\bar{X} = 3.00$) และอยู่ในระดับต่ำ 1 ด้าน คือ ด้านการเก็บรักษาเงิน ($\bar{X} = 2.41$)

5.1.2 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานด้านการเงินและการบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย

5.1.2.1 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและทุกรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.2.2 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกัน 4 ด้าน คือ ด้านการรับเงิน ด้านการฝากเงิน ด้านการเก็บรักษาเงิน และด้านการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และไม่แตกต่างกัน 1 ด้าน คือ ด้านการเบิกจ่ายเงิน

5.1.2.3 จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการเงินและการบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย มีดังนี้

5.1.3.1 หน่วยงานควรทำการบันทึกเงินที่ได้รับในสมุดเงินสดรับ หรือบัญชีเงินฝากธนาคารให้เป็นปัจจุบัน (ค่าความถี่ = 25)

5.1.3.2 (อบต.) ควรจัดทำบัญชีและทะเบียนรายรับรายจ่าย รวมถึงศัพท์บัญชีตามที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด (ค่าความถี่ = 20)

5.1.3.3 หัวหน้าหน่วยงานคลังของ (อบต.) ควรทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันตามแบบทุกวันที่มีการรับจ่ายเงินและมีการรายงานผู้บริหารทราบด้วย (ค่าความถี่ = 19)

5.1.3.4 ในการเบิกจ่ายเงินทุกครั้ง (อบต.) ให้หน่วยงานเจ้าของงบประมาณขอเบิกกับหน่วยงานคลังและหัวหน้าหน่วยงานผู้ขอเบิกลงลายมือชื่อทุกครั้ง (ค่าความถี่ = 18)

5.1.3.5 หน่วยงาน ควรมีการจัดทำใบเสร็จรับเงินไว้และสามารถตรวจสอบได้หากมีใบเสร็จสูญหาย (ค่าความถี่ = 17)

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 อภิปรายผลตามสมมติฐาน ข้อที่ 1 การดำเนินงานด้านการเงินและการบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพพพิสัย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดความปลอดภัย และการจัดการด้านการเก็บรักษาเงิน ได้แก่ การมีผู้นิรภัยสำหรับเก็บรักษาเงินอย่างถาวรมั่นคง ขาดการแต่งตั้งผู้เก็บรักษาเงิน ซึ่งโดยปกติแล้วจะต้องมีผู้บริหารท้องถิ่น อย่างน้อย 3 คน ที่มีอำนาจในการจัดเก็บรักษาเงิน ซึ่งผลการวิจัยนั้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุระชัย ศิลาศรี (2547, น. 95 - 99) ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลที่เปลี่ยนแปลงฐานะมาจากสุขาภิบาล กรณีศึกษาเทศบาลในจังหวัดมหาสารคามและจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง หรือเกี่ยวข้องกับ การจัดเก็บรายได้มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บรายได้ในระดับปานกลาง และมีปัจจัยในการบริหารรวมทั้งประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธนากร เกาะพนม (2554) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนผู้ที่มีหน้าที่ในการชำระภาษีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.35$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ระดับปานกลางทุกด้าน ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความร่วมมือของผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษี ด้านการให้บริการ ด้านพนักงานส่วนท้องถิ่น ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านความรู้ความเข้าใจกฎหมายผู้ของเสียภาษี ตามลำดับ

5.2.2 อภิปรายผลตามสมมติฐาน ข้อที่ 2 บุคลากรที่มีเพศ ระดับการศึกษา และหน่วยงานที่สังกัด ที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานด้านการเงินและการบัญชี ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพพพิสัย จังหวัดหนองคาย แตกต่างกัน

5.2.2.1 จำแนกตามเพศ

ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมและทุกรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรที่เป็นเพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็นในการดำเนินงานการเงินและบัญชี ที่คล้ายคลึงกัน ในด้านการเบิกจ่ายเงิน เช่น การลงลายมือชื่อผู้ขอเบิกพร้อมวงฎีกา ไม่เป็นไปตามแบบที่กำหนดไว้ทุกครั้ง ฎีกาที่ องค์กรการบริหารส่วนตำบล ใช้เบิกจ่ายเงินในบางครั้งไม่ได้การเขียน หรือพิมพ์ด้วยหมึกที่ทำการลบขยาด ตัวเลขต้องไม่มีรอยขีดขีดมา และยังพบอีกว่ามี การนำส่งคืนที่เบิกไปแล้วจ่ายไม่หมด ไม่ได้หรือส่งคืนล่าช้าเกิน 15 วัน รวมทั้งขาดความประหยัดและความคุ้มค่าในการบริหารจัดการโครงการ ซึ่งผลการวิจัยนั้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สงกรานต์ เวชสิทธิ์ (2548, น. 32 - 33) ได้ทำการศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารงานองค์กรการบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดตราด พบว่า ปัจจัยทางด้าน เพศ, อายุ, สถานภาพ, อาชีพหลัก และรายได้ ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดตราด

5.2.2.2 จำแนกตามระดับการศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรแต่ละระดับการศึกษามีความเห็นต่างกันในด้านการฝากเงิน กล่าวคือ หน่วยงานคลังมีการจัดทำใบเสร็จรับเงินไว้ บางแห่งขาดการตรวจสอบใบเสร็จที่ถูกต้อง หรือเกิดการสูญหาย รวมทั้งในการนำส่งเงินหรือฝากเงินให้หัวหน้าหน่วยงานคลัง หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย หรือธนาคารบางแห่งไม่ได้มีการลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานทุกครั้ง ซึ่งเกิดจากสาเหตุขององค์กรบริหารส่วนตำบลบางแห่งไม่ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับฝากเงิน และรับส่งเงิน เพื่อรายงานสถานการณ์ฝากเงินให้เป็นปัจจุบันผลการวิจัยนั้น สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของสงกรานต์ เวชสิทธิ์ (2548, น. 32 - 33) ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงาน องค์กรการบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดตราด พบว่า คณะผู้บริหารองค์กรการบริหารส่วนตำบล และปลัดบริหารองค์กรส่วนตำบล มีปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารงานองค์กรการบริหารส่วนตำบล พบว่า การศึกษา ตำแหน่งงานทางสังคมผลตอบแทนและสวัสดิการ คณะลักษณะของคณะผู้บริหาร และปัญหา และอุปสรรค ในการบริหารงานมีผลทำให้ประสิทธิภาพการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และในขณะเดียวกัน ปัจจัยทางด้าน เพศ, อายุ, สถานภาพ, อาชีพหลัก และรายได้ ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดตราด

5.2.2.3 จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด

ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งมีการดำเนินงานด้านการเงิน และบัญชีที่ต่างกัน ได้แก่ การจัดทำบัญชีและทะเบียนรายรับรายจ่ายรวมถึงศัพท์บัญชีตามที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด บางแห่งมีความเข้าใจแตกต่างกัน และยังพบอีกว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง ได้รับการเสนอแนะที่แตกต่างกัน จากการตรวจสอบด้านการเงินของหน่วยงานตรวจสอบระดับจังหวัดเป็นประจำทุกปี องค์กรบริหารส่วนตำบล และได้รับการตรวจตามแผนการตรวจของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งผลการวิจัยนั้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประภาพร มนตรี (2556, น. 65 - 67) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา ผลการวิจัย พบว่า หน่วยงานที่สังกัด และประสิทธิภาพในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการดำเนินงานด้านการเงินและการบัญชีขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ โพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยรายข้อที่มีค่าต่ำสุด 5 ข้อ มานำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

- 1) มีการนำส่งคืนที่เบิกไปแล้วจ่ายไม่หมด ส่งคืนหน่วยงานคลังภายใน 15 วัน
- 2) หัวหน้าหน่วยงานคลังของ (อบต.) มีการทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันตามแบบทุกวัน ที่มีการรับจ่ายเงิน และมีการรายงานผู้บริหารทราบด้วย
- 3) ฎีกาที่ (อบต.) ใช้เบิกจ่ายเงินจะต้องทำการเขียนหรือพิมพ์ด้วยหมึกที่ทำการลบขาก ตัวเลขต้องไม่มีรอยขีดข่วน หากมีการแก้ไขผู้เบิกลงลายมือชื่อกำกับทุกครั้ง
- 4) (อบต.) มีตู้নিরภัยสำหรับเก็บรักษาเงินอย่างถาวรมั่นคง
- 5) ในการนำเงินเข้าตู้নিরภัยมีการให้คณะกรรมการลงลายมือชื่อกำกับในแบบรายงานเงินคงเหลือประจำวัน และเสนอผู้บริหารตามขั้นตอนทุกครั้ง

ดังนั้น จึงได้กำหนดข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ ดังนี้

- 5.1) องค์กรบริหารส่วนตำบลควรมีมาตรการที่ชัดเจนในการนำส่งคืนที่เบิกไปแล้วจ่ายไม่หมด ส่งคืนหน่วยงานคลังภายใน 15 วัน

5.2) ผู้บริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรติดตามการทำรายงานเงินคงเหลือรายวันให้เป็นไปตามแบบของการรับ - จ่ายเงิน และมีการรายงานผู้แก่บริหารทราบ รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยในการแก้ไขลงลายมือชื่อเอกสาร

5.3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือองค์การบริหารส่วนตำบลมีแนวทางในการจัดการความปลอดภัยในการเก็บรักษาเงิน ได้แก่ การตรวจสอบผู้รับภัย คณะกรรมการลงลายมือชื่อกำกับในแบบรายงานเงินคงเหลือ

5.3.1.2 จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานด้านการเงินและการบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และหน่วยงานที่สังกัด

ดังนั้น จึงได้กำหนดข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ ดังนี้

1) ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีแนวทางในการบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน และการบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในด้านความประหยัดและความคุ้มค่าในการบริหารจัดการ โครงการ

2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือองค์การบริหารส่วนตำบล มีแนวทางในการติดตามผลการปฏิบัติงานด้านการเก็บรักษาเงิน และรายงานผลการประเมินจากการตรวจสอบระดับจังหวัด และการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

5.3.1.3 จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการเงินและการบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัย ปรากฏข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุดของ 5 ข้อแรก ดังนี้

1) หน่วยงานควรบันทึกเงินที่ได้รับในสมุดเงินสดรับ และทำบัญชีเงินฝากธนาคารให้เป็นปัจจุบัน

2) (อบต.) ควรมีการจัดทำบัญชี และทะเบียนรายรับรายจ่าย รวมถึงศัพท์บัญชีตามที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

3) หัวหน้าหน่วยงานคลังของ (อบต.) ควรทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันตามแบบทุกวัน ที่มีการรับจ่ายเงินและมีการรายงานผู้บริหารทราบด้วย

5.3.2 ข้อเสนอแนะ เพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการเงินและการบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย

5.3.2.2 ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาการดำเนินงานด้านการเก็บรักษาเงิน ด้านการเบิกจ่ายเงิน ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย